

PROPOSTES DE POLÍTICA PÚBLICA EN MATÈRIA EDUCATIVA

Per la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, l'Educació és la nostra raó de ser i la nostra prioritat essencial.

A Catalunya el treball realitzat per les entitats educatives ha estat sempre un element d'avenç social i cohesionador. Així, el treball de la comunitat educativa ha estat cabdal per desenvolupar grans reptes com la normalització de la llengua catalana, la democratització de les estructures escolars, el treball i atenció educativa davant la diversitat que es troba present a les aules i, més recentment, donar resposta als infants durant la pandèmia i la postpandèmia. Per aquest motiu, **cal posar en valor el treball dut a terme per la comunitat educativa** i per la incidència positiva que té, no només en infants i joves, sinó també pel conjunt de la societat.

Advertim que **només des d'una entesa cordial amb els diferents sectors educatius, el consens ampli i la negociació pot fer avançar el sistema educatiu**. Les transformacions, per molt necessàries que siguin, no es poden imposar sense aquestes premisses prèvies. Instem, igual que el curs passat, al diàleg, la negociació, al compromís col·lectiu per compartir les dificultats del present i treballar per la millora del futur. Cal destensar la pressió que tenen els agents educatius que en aquests últims anys han sofert canvis que demanaven un marc de tranquil·litat i acompanyament.

Tot i que els reptes plantejats en la nostra societat superen l'àmbit escolar, ens reconeixem com a element bàsic en qualsevol política a mitjà i llarg termini. **Els centres educatius han d'encaminar-se a esdevenir espais socials i comunitaris**; referents socials que puguin dur a terme la seva tasca de la mà d'altres entitats i institucions, de la població, barri, zona educativa o municipi, assumint-ne el lideratge i sent el motor de la transformació.

Per aquest motiu, és fonamental **impulsar polítiques que enforixin el vincle** entre administracions i entitats per guanyar eficàcia i eficiència. És a dir, generar i potenciar xarxes educatives territorials que permetin dur a terme plans estratègics que incloguin la diagnosi, la planificació, l'aplicació i l'avaluació de forma coordinada i en consonància a les necessitats reals del territori.

Reclamem als nostres responsables polítics amplitud de mires i generositat per confiar i pactar actuacions amb les administracions locals i entitats educatives. Els demanem que facilitin i incentivin aquestes transformacions per donar resposta a dos grans reptes: **superar les desigualtats educatives i l'escola inclusiva** per tal d'encaminar-nos cap a una **educació de qualitat per a tothom**.

A continuació, exposem les propostes d'actuació de les **diferents línies de renovació educativa**, plantejades amb alguns dels elements que poden contenir aquests eixos.

1. **S**UPERAR LES DESIGUALTATS EDUCATIVES

L'educació és un dret fonamental de totes les persones i cal garantir un accés equitatiu i oportunitats iguals. Generar polítiques que lluitin contra les desigualtats educatives és una qüestió de justícia social.

Les evidències demostren que les desigualtats educatives provenen de la pobresa i alhora la perpetuen. També limiten el desenvolupament tant econòmic com social de la nostra societat. És per aquest motiu que defensem fermament la creació de polítiques que promoguin la igualtat d'oportunitats educatives per tal de fomentar la renovació i el progrés de la comunitat.

Des de la política, fomentar l'educació equitativa és clau per a la formació d'una ciutadania activa, crítica i responsable, capaç de contribuir al desenvolupament de la societat en termes de salut, de cohesió social com de la construcció de comunitats sostenibles.

- **Projectes per la lluita contra les desigualtats educatives.** Millor implementació i consolidació de les línies d'actuació del Pla de Millora de les Oportunitats Educatives i acompanyament per realitzar millores que perdurin més enllà dels ajuts econòmics puntuals, és a dir, que esdevinguin estructurals. Avaluació de la feina duta a terme, el seu impacte i consolidació.
- **Ajuts directes a tots els centres, no només als d'alta complexitat.** Recursos per les famílies, coordinació territorial, dels centres i municipis. Amb un pla dissenyat per a la seva avaluació i impacte, adequat a necessitats reals i amb coherència territorial.
- **Obertura de centres amb mirada educativa envers l'entorn.** Utilització educativa i comunitària dels patis i instal·lacions. Potenciació de les aules d'estudi assistit, amb connexió digital i acompanyament. Potenciar l'oferta educativa no lectiva des dels centres i en coordinació amb les entitats de l'entorn.
- **Debat sobre els temps educatius.** Amb coherència territorial, alineats amb la Reforma Horària, pensant els temps i els espais al voltant de les necessitats dels infants i joves, amb criteri pedagògic i de salut.
- **Espai del migdia i menjadors gratuïts o amb un preu simbòlic.** Les altes xifres de pobresa obliguen a superar la política de beques i plantejar la universalització del servei de menjador sobretot pels territoris amb altes taxes de precarietat. L'accés dels nostres infants i joves a un menjar equilibrat i saludable hauria de ser una prioritat.
- **Aplicació del pacte contra la segregació escolar.** Implementació i seguiment. Donar publicitat de les quotes de les famílies: quotes escolars, menjador, transport i activitats extraescolars. Explicitar els costos reals que s'estan

demanant a les famílies, transparència per assolir mesures contra la segregació. Potenciar les OMEs i la planificació equilibrada des dels municipis. Definir la sèrie d'elements que han d'acompanyar en l'aplicació del Decret d'Admissió, atès l'increment de la detecció de necessitats educatives, que no s'està desenvolupant en ple.

- **Ampliació de l'oferta 0-3 per la població actualment exclosa.** Creació de nous centres en municipis rurals i en territoris especialment vulnerables. Coordinació amb els serveis socials i sanitaris per potenciar la cura dels infants i famílies.
- **Adaptació i enfortiment del sistema públic d'educació del món rural.** Desplegament de les propostes consensuades a l'Agenda Rural de Catalunya.
- **Definició i planificació del model i l'oferta d'Instituts Escola** per abordar la transició de primària cap a secundària amb coherència i continuïtat davant la publicació d'un currículum únic d'Educació Obligatoria; així com per donar resposta a la manca de places d'Educació Obligatoria al territori rural.
- **Ampliació de l'oferta pública i gratuïta de places de Formació professional.** Treballar amb agrupaments en la formació postobligatòria per oferir propostes més properes i adaptades als diferents contextos socials. Flexibilització de tota l'etapa postobligatòria. (Batxillerats i FP en 3 anys, batxillerat general...)

2. **P**ER UNA ESCOLA INCLUSIVA

L'educació inclusiva suposa un compromís i una actitud vers la contribució a una educació de qualitat, equitativa, compensadora i justa per a tot l'alumnat. Té a veure amb tots els infants i joves i la seva educació integral i plena. Se centra en la presència, participació real i l'assoliment de resultats; implica combatre qualsevol forma d'exclusió; i es considera un procés de millora constant que mai es pot donar per finalitzat.

El nostre repte principal és **assolir per a tots i cadascun del nostre alumnes**, siguin quines siguin les seves particularitats, **que esdevinguin persones cada cop més autònomes i més competents en aprendre i en conviure.**

Ja fa sis anys de la publicació del decret d'escola inclusiva (150/2017) i els avenços produïts son clarament insuficients. És per aquest motiu que urgeix:

- Establir plans de **reducció d'alumnat en els centres de màxima complexitat** i que en aquests moments atenen gran part de l'alumnat amb necessitats específiques.

- Reforçar **l'assessorament i formació dels equips professionals educatius i als centres**, establint coordinacions territorials amb els serveis comunitaris per poder actuar de forma coordinada i garantint un enfocament comú.
- **Increment de recursos** amb acompanyament a tots els centres per implementar els plans de millora de la inclusió.
- **Incrementar la figura de les formadores d'educació inclusiva (FEI)**, ja que és un recurs necessari per desplegar la inclusió real i afiançar el canvi de mirada que promou el nou Currículum envers la transversalitat de la inclusió.
- **Redefinir el paper dels EAP** i dels equips de suport psicopedagògic per assessorar els centres i famílies.
- Aprofitar la implantació dels **nous currículums per impulsar l'escola inclusiva**.
 - **Fer conèixer i desenvolupar el currículum base** per a l'ensenyament obligatori. Competencial i integrat per PRI i SEC.
 - **Flexibilitzar i adaptar els currículums** a l'alumnat dels centres. Debat sobre el currículum i com desenvolupar-lo. Guies i exemples.
 - En l'educació obligatòria: **superació de les assignatures, potenciar l'aprenentatge cooperatiu, el treball projectes i per àmbits**.
 - **Exemplificar l'avaluació de l'alumnat**.
 - **Potenciació de l'acció tutorial** i l'acompanyament de l'alumnat. Incidint en els termes de Salut Mental: Pla Nacional de la Salut Mental i Emocional.
- **Potenciació i flexibilització de la Formació Professional**, amb plans per atendre la diversitat de l'alumnat.
- **Pla d'educació al llarg de la vida**. Plantejar un marc legislatiu base, per articular l'oferta molt diversificada i que doni resposta a les necessitats de les persones i del territori.
 - **Implicació dels diferents departaments** (Educació, Benestar i Família, Treball...) definint les seves funcions.
 - **Potenciació d'ofertes d'oportunitats educatives** vinculades a l'educació al llarg de la vida.

CONDICIONS NECESSÀRIES PER FER-HO POSSIBLE AMB CANVIS URGENTS I CRÍTICS PER:

PPROMOURE L'EDUCACIÓ COMUNITÀRIA

- Possibilitat de generar **dinàmiques de zona educativa** en àmbits territorials concrets (polítiques educatives específiques) competències als municipis. (Ex. Decret d'admissió d'alumnes, planificació – mapa escolar ...)
- Recuperació les **zones educatives** i potenciar-ne de noves.
- **Creació de consorcis** en poblacions de més de 100.000 habitants.

I més específicament reclamem que els municipis tinguin competència en:

- **Educació 0-3 anys** que permeti la gestió directa de l'oferta i del servei en aquestes edats. Creiem que només des de la competència i la proximitat podem arribar a la població més vulnerable.
- **Espai del migdia i menjadors** escolars. La proximitat permet una implicació del territori en aquest servei educatiu tan necessari i utilitzant els serveis municipals arribar a les famílies més vulnerables.
- **Oferta educativa no lectiva**. Ampliant la important feina que molts municipis ja estan realitzant. Desenvolupant els enunciats de la LEC.

PPROMOURE LA RENOVACIÓ PEDAGÒGICA

Posar el focus en els centres educatius, que es troben en una situació de debilitat i angoixa davant un entorn cada vegada més complex i exigent. Urgeix un Pla de Formació del professorat en actiu i des dels centres que ajudi a assumir el rol i compromís social dels equips docents en l'educació.

- **Estabilització de claustres**. Equips educatius amplis, plurals, amb diferents perfils professionals i adaptats a les necessitats. Projectes educatius de centre i de territori.
- Pla de **formació del professorat** en consonància amb els projectes educatius de centre. Empoderar els equips docents potenciant l'autonomia dels centres.
- Reforç de l'**acció tutorial, l'orientació i l'acompanyament**/mentoria dels docents.

- **Transformació de la secundària**, aplicant la LOMLOE, sobre el treball per àmbits, amb formació i acompanyament des de l'administració.
- Possibilitat i generació una línia específica formativa per tenir professorat amb pas de PRI a SEC i de SEC a PRI pels Instituts Escola i pel sistema en general. Idea de **cos únic de professorat** molt necessària.
- Pla de **formació en llengua catalana** per reforçar les estratègies a treballar amb alumnat de llengües d'origen divers. A més del necessari foment de la lectura i la comprensió lectora. Potenciant el treball de les biblioteques escolars que s'estableix al Pacte Nacional del Llibre i la Lectura.
- **Potenciació i dignificació de les Escoles d'Estiu**, meynstingudes i burocratitzades, com a referent de model de formació únic a Europa, de mestres per mestres, amb debat i mirada pedagògica i sense ànim de lucre.

PPROMOURE LA INVERSIÓ EDUCATIVA

I finalment tot plegat no és creïble si no hi ha una inversió educativa gradual, planificada i constant fins a arribar, com a mínim, al 6% del PIB com proposava la LEC (2009):

- Pla de **construcció escolar** per consolidar l'escola pública. (Eliminació dels barracons)
- Pla d'**adequació i millora dels edificis educatius**: pensats amb nous criteris de confort tèrmic, benestar, espais suficients, sans i flexibles.
- **Revisió de PMOE-PROA+ i PEE**, la seva avaluació i definició, a més de l'impacte i la sostenibilitat. Vetllar per un treball coordinat entre administracions, entitats i centres educatius.
- **Pla de digitalització global**. Connectivitat a tots els centres i recursos necessaris per a un món connectat arreu del territori.
- **Inversions** en les competències traspassades als municipis.

PPROMOURE LA CONFIANÇA I LA MILLORA DEL BENESTAR DOCENT

A causa de la dinàmica de la darrera etapa urgeix recuperar la confiança i millorar el benestar docent:

- Recuperació del **diàleg amb la conselleria**. Full de ruta clar i públic.

- Potenciació del **Consell Escolar de Catalunya com a òrgan de consulta i discussió** real tot buscant el consens.
- Increment de l'**estabilitat dels equips docents i altres professionals del món educatiu** dels centres educatius.
- **Disminució de la burocràcia** en els centres. Increment de personal administratiu per pal·liar l'excés de gestions en els centres educatius.
- **Reconeixement dels projectes educatius singulars, innovadors, transformadors** i estudiar les condicions per la seva continuïtat.
- Acompanyament als centres en la construcció de projectes propis i la gestió d'**autonomia de centres**. Mesures per reforçar el centre com a organització educativa.
- **Potenciació de la formació dels equips educatius amb sentit** i en funció de les necessitats reals i del projecte educatiu.
- Creació del marc de les **Escoles d'Estiu** i les activitats durant el curs com **espais de desenvolupament professional continu** i de relacions de cooperació professional per enfortir les pràctiques professionals i la identitat del col·lectiu docent.
- **La relació entre les Universitats i els centres educatius és imprescindible i inevitable**: Millora dels espais de coordinació entre facultats d'educació i els centres educatius establint xarxes de col·laboració basades en la confiança i la complicitat per facilitar la corresponsabilitat en la construcció de la identitat docent dels futurs mestres.

Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya

Juny de 2023